

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

SEÇİMLER VE EKONOMİ

Demokratik sistemlerin en önemli süreçlerinin başında seçimler gelmektedir.

Seçimler sayesinde halk mevcut yönetimi değerlendirme imkanı bulmakta, mevcut yönetimi beğeniyorsa ona devam etme yetkisi vermektedir. Ancak mevcut yönetimi ve bu yönetime bağlı olarak ortaya çıkan sosyo-ekonomik ve sosyo-politik iklimi beğenmiyorsa alternatiflere yönelmektedir. Böylece demokrasiler adeta bir bayrak yarışı niteliği kazanmaktadır. Bu bayrağın bulunduğu ekiplerin niteliği de ülkenin genel durumunu şekillendirmektedir.

Türkiye genç sayılabilecek bir demokrasidir. Çok partili hayata geçileli henüz 72 yıl olmuştur. Bu nedenle demokratik davranış yapısı ve kurumsal işleyişler başta olmak üzere bazı sorunlarımız olduğu söylenebilir. Ancak kısa sayılabilecek bu sürede alınan mesafe oldukça uzun ve değerlidir.

Nitekim 15 Temmuz'daki hain darbe girişiminde halkımızın demokrasiye ve demokratik süreçlerle seçilen yöneticilerine canı pahasına sahip çıkması, alınan mesafenin büyüklüğünü ortaya koymaktadır.

24 Haziran 2018 tarihinde halkımız, erken seçim kararına bağlı olarak, ülke yönetimine ilişkin kanaatlerini bir kez daha sandığa atacaktır. Bu seçim bazı boyutlardan bazı ilkleri bünyesinde barındırmaktadır. Nitekim, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilecek olması, ihtiyaç doğduğunda cumhurbaşkanlığı için ikinci tur seçimlerin yapılacak olması, partiler arasında ittifak kurulmasına imkan verilmesi bu ilklerin başlıcalarıdır. Temennimiz ve de beklentimiz hem yeni sistemin hem de seçim sonuçlarının ülkemiz ve insanımız açısından olumlu sonuçlar üretmesidir.

Türkiye bu seçimlere, ekonomik açıdan, gerek ülke içinde gerekse dünya genelinde olumsuzlukların yoğunlaştığı bir dönemde gitmektedir. Dünya ekonomisinde; likiditenin azaldığı, faizlerin yükseldiği, petrol fiyatlarının artış trendine girdiği, korumacı dış ticaret politikalarının gündeme geldiği bir süreçten geçilmektedir. Bunun gelişmekte olan Türkiye gibi ülkeler açısından anlamı, daha az ve daha pahalı dış kaynak olacaktır.

Türkiye'ye baktığımızda ise döviz kurlarında artış yönünde bir istikrarsızlık yaşandığı, enflasyon ve faizlerin önemli oranda arttığı, cari açığın yükselmeye devam ettiği, beklentilerin kötüleştiği görülmektedir.

Ancak böylesi olumsuzluklara rağmen hızlı büyümenin ve istihdam artışının devam ettiği görülmektedir. Bu karmaşık durum aslında ülkenin yüksek potansiyelinin bir işareti olarak da değerlendirilebilir.

Kısaca ifade etmek gerekirse Türkiye bu seçimlerin ardından yeni bir yönetim biçimine geçecektir.

Gelecek olan yeni yönetim ise oldukça zorlu ekonomik koşullarla mücadele etmek durumunda kalacaktır. Yeni yönetim sisteminin ekonomi açısından da bir avantaja dönüştürülebilmesi için hızlı ve entegre karar almaya imkan verecek bir ekonomi politikasının ve kurumsal yapısının oluşması gerekmektedir.

Ekonomi yönetiminde böylesi bir yapılanmaya gidilmesinin ardından; enflasyonla mücadeleyi merkeze alan, dış kaynak ve girdi bağımlılığını azaltmayı hedefleyen, tüm toplum kesimlerinin önerilerini ve desteğini alan bir ekonomik programın hayata geçirilmesi gerekli ve uygun olacaktır. Bu program yerli ve yabancı tüm ekonomik aktörler için yol haritası anlamına geleceği için belirsizlikleri azaltacak, güveni artıracak ve böylece ekonomideki olumsuz iklimin değişmesini sağlayacaktır.

Temennimiz seçimler sonrasında demokrasimiz ve ekonomimizdeki aksaklıkların hızlıca giderilmesidir.

ZEKERİYA MUTLU
BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF VE SANATKAR KÖŞESİ

İZKA ve KOSGEB DESTEKLERİ

İZMİR KALKINMA AJANSI: FİZİBİLİTE DESTEK PROGRAMI

21 Mayıs 2018 tarihinde İZKA tarafından “Fizibilite Destek Programı” yayınlanmıştır.

Bu Destek Programı bir teklif çağrısı olmayıp başvuru rehberi ve ekleri Ajansın internet sitesinde **24 Aralık 2018 saat 17:00’ye** kadar yayında olacaktır.

Bu program ile; İzmir’in kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik olarak fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek sağlanacaktır.

Programın 5 öncelikli alanı bulunmaktadır:

- Öncelik 1: Teknoloji üretme, yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi,
- Öncelik 2: İzmir’in etkin tanıtımının sağlanması, turizme yönelik altyapı ve hizmet kapasitesinin güçlendirilmesi,
- Öncelik 3: Eko-verimlilik, endüstriyel simbiyoz, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, temiz teknolojilere geçiş vb. uygulamalarla sürdürülebilir üretim ve hizmet kapasitesinin geliştirilmesi,
- Öncelik 4: Küçük Menderes Havzası’nda sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması amacı ile tarım ve turizm sektörlerinde iklim odaklı akıllı uygulamalar, sürdürülebilir üretim ve hizmet sunum teknikleri, enerji verimliliği, eko-etiket vb. uygulamalar ile iklim değişikliğine uyum kapasitesinin geliştirilmesi,
- Öncelik 5: Özel politika gerektiren grupların sosyal, kültürel ve ekonomik yaşama aktif katılımlarını güçlendirmek amacıyla sosyal içermenin geliştirilmesi ve bu alanda faaliyet gösteren yapıların kurumsal kapasitenin artırılması.

Proje uygulama süresi 12 aydır.

Proje başına destek miktarı 20.000 TL ile 200.000 TL arasında değişmekte olup önceliklere göre **bütçe 400.000 TL’dir.**

Projenin %100 oranında desteklenmektedir. (Eş finansman zorunlu değildir ama eş finansman öngören projeler değerlendirmede ekstra puan alacaktır.)

Fizibilite Destek Programı yatırım yapılacak 5 öncelikli konuda **yatırım öncesi araştırmaların yapılup yatırım kararının verilmesi için** çıkarılmış mali destek programıdır.

Proje başvuracak kişi/kuruluşlar :

- Kamu kurum ve kuruluşları
- Belediyeler ve tüzel kişiliği haiz bağlı kuruluşları
- Üniversite Rektörlükleri
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları (TOBB’a bağlı odalar-borsalar, esnaf ve sanatkarlar odaları ve birliği, meslek odaları ve ihracatçı birlikleri)
- Sivil toplum kuruluşları (Dernekler, vakıflar ve üst kuruluşları)
- Organize sanayi bölgeleri ve Küçük sanayi siteleri
- Teknoloji geliştirme bölgeleri
- Birlikler ve kooperatifler (Kooperatifler, destek başvurusunda bulunduğu tarihten başlayarak 5 yıl süreyle kar dağıtımı yapmayacağı ana sözleşmesinde yer alması koşuluyla)

KOSGEB: MAKİNE TEÇHİZAT KREDİ FAİZ DESTEĞİ

4 Haziran 2018 tarihinde KOSGEB tarafından “**2018 Yılı Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteği Programı**” hazırlanmıştır.

KOSGEB Veri Tabanına kayıtlı, imalat sanayinde faaliyet gösteren ve KOSGEB Desteklerinden yasaklı olmayan İşletmelerin kullanacakları **yerli ve yeni** makine teçhizat alımları için uygun koşullarda finansal destek sağlanmaktadır.

İşletme başına **en fazla 300.000 TL’ye** kadar olan faiz/kâr payı bedelinin tamamı, KOSGEB tarafından karşılanacaktır. **Sıfır faizli, İlk 6 ayı ödemesiz**, kalanı üçer aylık eşit taksitler halinde ödemeli **toplam 36 ay vadeli** olarak uygulanacaktır.

Programdan yararlanmak isteyen işletmeler KOSGEB web sayfasında bulunan “**2018 Yılı Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteği Başvurusu**” kapsamında satın alacakları makine-teçhizat alımına ilişkin başvuru formunu doldurarak başvurabilecektir.

Proje için son başvuru tarihi **1 Temmuz 2018** olup sonuçlar **25 Ağustos - 3 Eylül 2018** Tarihleri arasında belli olacaktır.

Değerlendirme; her bir işletme için **Sektör, Ölçek ve Kârlılık** kriterlerinden oluşan puan üzerinden (yüksekten en düşüğe doğru) 100.000.000.-TL’lik bütçe çerçevesinde başvuru sıralaması oluşturacaktır.

2016 Yılı Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteğinden yararlanan işletmeler, 2018 Yılı Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteği Programından **yararlanamayacaktır.**

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİ GÜNDEMİ

EKONOMİ GÜNDEMİ: İLK ÇEYREKTE BÜYÜME

Ekonomi gündeminin en önemli “manşet” göstergesinin büyüme hızı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Zira ekonomik birimlerin büyüme hızına yönelik algı hızı, verilen önem ve kararlarda girdi olarak kullanılma düzeyi oldukça yüksektir. Bu durum sadece ülke içindekiler değil Türkiye’ye reel veya finansal yatırım yapan yabancılar için de geçerlidir.

Bilindiği gibi Türkiye ekonomisi 2017 yılında yüzde 7,4 gibi oldukça yüksek bir oranda büyümüştü. Türkiye, 2017 yılı genelindeki büyüme performansını 2018 yılının ilk çeyreğinde de devam ettirmiştir. Yüzde 7,4 düzeyindeki büyüme oldukça sevindiricidir. Özellikle yatırımlarda, daha da önemlisi 2017 yılı ilk çeyreğinde yüzde 3,4 oranında gerileyen makine teçhizat yatırımlarının bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 24,7 oranında büyümesi gelecek açısından ümit vermektedir.

Ancak geldiğimiz noktada hızlı büyümenin önemli ve de olumsuz yan etkileri yani yüksek maliyeti olduğu göz ardı edilmemelidir. Nitekim yüksek enflasyon, yüksek faizler, artan cari açık, büyüyen bütçe açığı, hızla artan kamu borç stoku yüksek büyümenin algısını zayıflatmaktadır. Ayrıca döviz sepetinin (0,5 Euro + 0,5 Dolar) yüzde 15,4 oranında arttığı ilk çeyrekte mal hizmet ihracatının sadece binde beş, buna karşılık mal ve hizmet ithalatının yüzde 15,6 oranında artması ekonominin dışa bağımlılık düzeyinin geldiği noktaya ilişkin endişeye neden olmaktadır. Dolayısıyla büyüme verileri artık Türkiye’nin yeni bir makro ekonomik yol haritasına ihtiyacı olduğunu ortaya koymaktadır. Seçim sonrasında kurulacak hükümetin ilk işi de bu olmalıdır.

Büyümenin sektörel kaynakları incelendiğinde bu yılın ilk çeyreğinde tarım sektörünün yüzde

4,6, hizmetler sektörünün yüzde 10, sanayi sektörünün yüzde 8,8, inşaat sektörünün yüzde 6,9 oranında büyüdüğü anlaşılmaktadır. Bu veriler, 2017 yılında olduğu gibi, sektörler boyutunda dengeli büyümenin devam ettiği anlamına gelmektedir.

Yılın ilk çeyreğinde harcamalar yönünden büyüme verileri incelendiğinde ise özel tüketimin yüzde 11, kamu tüketiminin yüzde 3,4, yatırımların yüzde 9,7 oranında büyüdüğü görülmektedir. Bu yılın ilk çeyreğinde kredi faizlerindeki artışa rağmen tüketici kredilerinin yüzde 15,2 büyüdüğü dikkate alındığında özel tüketimin kredi ile büyüdüğü söylenebilir. Bu durum faiz artışı beklentisine bağlı olarak vatandaşların tüketimlerini öne çektiği anlamına gelmektedir. Hem tüketim hem de yatırımlardaki yüksek oranlı artış mal ve hizmet ithalatının çift haneli büyümesini açıklamaktadır.

Bilindiği gibi Türkiye ekonomisinde döviz kurlarına bağlı olarak önemli türbülanslar yaşanmaktadır. Bu nedenle 24 Haziran seçimleri sadece bir seçim olmaktan öte anlamlar taşımaktadır. Çünkü bu seçimlerin ardından hem ekonominin içinde bulunduğu zorlu koşullar hem de yeni politik sistem değişikliği ekonomide de yeni bir anlayışa ihtiyaç yaratacaktır. Ayrıca ilk çeyrekteki yüksek büyümenin sürdürülemeyeceği de ortadadır.

Türkiye’nin hızla nitelikli sanayileşmeye, talebi artacak ürünlerin üretimine odaklanması gerekmektedir. Bu çerçevede önce döviz kurlarında istikrarın sağlanması, ardından entegre bir enflasyonla mücadele programının hazırlanması, yatırım ikliminin iyileştirilmesi, AB ile ilişkilerin güçlendirilmesi ve sosyo-politik iklimin normalleşmesi gerekmektedir. Aksi halde ekonomideki resesyon (küçülme) riski realize olacaktır.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2017								2018				
GÖSTERGE	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS
İMALAT SAN. KKO (%)	78,8	79,0	78,7	78,8	79,0	79,7	79,9	79,0	78,2	77,8	77,8	77,3	77,9
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	65.799	66.164	62.384	54.890	53.423	70.488	75.956	99.694	26.611	35.901	59.798	55.108	57.227
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	87.536	79.544	75.618	44.926	64.166	79.904	83.223	69.036	73.408	73.956	87.525	79.786	77.297
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	28.488	28.703	28.758	28.828	28.797	28.645	28.515	28.288	28.029	28.166	28.499		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	3.225	3.251	3.443	3.404	3.419	3.287	3.275	3.291	3.409	3.554	3.210		
İŞSİZLİK ORANI (%)	10,2	10,2	10,7	10,6	10,6	10,3	10,3	10,4	10,8	10,6	10,1		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	1.342.638	1.342.064	1.352.354	1.372.970	1.387.452	1.438.022	1.459.543	1.455.955	1.474.143	1.469.696	1.508.241	1.555.673	1.635.881
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	12,6	13,1	13,2	13,0	13,0	13,1	13,2	13,6	13,7	13,6	13,6	13,8	
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	12,4	13,2	13,5	13,5	13,4	13,3	13,3	13,6	13,6	13,6	13,5	13,5	
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	11,7	12,4	12,9	13,2	13,4	13,5	13,5	13,5	13,6	13,7	13,7	13,8	
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	1.926.140	1.951.679	1.972.791	1.988.723	2.027.120	2.083.451	2.129.478	2.134.607	2.149.996	2.168.568	2.237.424	2.282.557	2.417.508
MALİ KREDİLER (Milyon TL)	49.146	52.415	52.143	52.633	54.976	56.137	57.933	61.022	60.487	58.159	63.084	65.131	
TİCARİ KREDİLER (Milyon TL)	1.432.135	1.447.616	1.462.414	1.470.347	1.498.801	1.551.607	1.519.530	1.586.954	1.601.143	1.618.657	1.676.645	1.716.104	1.841.823
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	362.170	367.707	373.514	379.738	384.986	388.434	392.393	397.382	398.970	402.129	407.327	409.796	412.884
KONUT(Milyon TL)	178.223	180.652	182.684	185.078	186.940	188.310	189.962	191.624	192.042	192.682	193.675	194.147	195.310
TAŞIT (Milyon TL)	6.535	6.619	6.671	6.709	6.673	6.723	6.843	7.195	7.151	7.151	7.232	7.270	7.299
DİĞER (Milyon TL)	177.402	180.436	184.159	187.951	186.940	193.401	195.588	198.563	199.777	202.296	206.420	208.379	210.275
KREDİ KARTI (Milyon TL)	82.699	83.941	84.720	86.005	88.357	87.273	87.622	89.249	89.396	89.623	90.368	91.526	91.714
KREDİ FAİZİ (Taşit %)	15,4	14,8	16,0	16,3	16,4	15,7	14,5	14,6	17,5	18,0	17,4	18,2	
KREDİ FAİZİ (Konut %)	11,7	11,8	12,0	13,0	12,9	13,0	13,1	13,5	14,1	14,7	14,8	14,9	
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	14,1	16,5	17,0	17,3	16,6	16,5	16,3	17,1	17,2	17,7	17,6	17,3	
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	29.569	29.924	30.157	30.818	31.005	31.742	32.924	33.412	33.766	34.597	36.384	39.527	41.630
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	25.197	25.380	25.537	25.874	25.929	26.257	27.134	27.863	28.209	29.102	30.555	33.592	34.969
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	4.372	4.544	4.620	4.944	5.076	5.485	5.790	5.548	5.557	5.495	5.829	5.936	6.661
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki payı-%)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	62.131	61.246	62.118	62.912	62.617	63.461	63.643	63.807	63.970	64.629	65.573	66.550	
Kredi Kartları	8.198	7.759	7.860	7.971	7.625	7.667	7.536	7.409	7.230	7.195	7.296	6.895	
Ferdi Kredi Konut	869	863	847	832	834	834	820	812	812	815	803	803	
Ferdi Kredi Otomobil	220	214	215	214	214	212	210	206	207	207	206	204	
Ferdi Kredi Diğer	10.552	10.225	10.351	10.460	10.194	10.273	10.226	10.129	10.043	9.972	10.096	10.060	
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	7.914	7.914	8.226	8.344	8.451	8.990	8.739	8.623	8.601	9.031	9.077	9.361	
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	2.290	2.314	2.323	2.336	2.332	2.353	2.367	2.261	2.291	2.281	2.316	2.369	
İnşaat	5.927	5.848	6.030	6.116	6.145	6.299	6.468	6.491	5.914	5.934	6.074	6.144	
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	1.896	1.896	1.910	1.953	1.953	2.028	2.032	2.139	2.151	2.099	2.171	2.254	
Diğer	24.233	24.212	24.355	24.686	24.869	24.805	25.244	25.737	26.720	27.095	27.532	28.459	
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	76,0	79,8	78,6	79,9	82,8	78,2	80,2	77,4	75,5	68,3	69,6	67,2	
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	926,2	929,9	1.093,30	1.019,10	1.135,70	1.239,40	1.056,20	1.155,80	1.238,30	968,6	1.017,50	1.156,90	
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	38,7	23,4	24,2	12,3	24,0	36,4	24,6	14,4	33,9	21,0	17,3	31,2	26,1
KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI (Milyon TL)	1.251,50	830,5	881,6	561,8	927,9	1.361,40	1.131,10	811,8	1.401,70	954,5	909,3	1.381,90	1.224,00
KURULAN ŞİRKET SAYISI	6.250	6.039	5.269	6.674	5.105	6.992	6.971	5.998	9.631	7.167	7.580	8.563	
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	861	1.112	1.211	1.313	951	1.375	1.228	2.163	2.417	682	780	623	
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	11,72	10,90	9,79	10,68	11,20	11,90	12,98	11,92	10,35	10,26	10,23	10,85	12,15
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	15,26	14,87	15,45	16,34	16,28	17,28	17,3	15,47	12,14	13,71	14,28	16,37	20,16
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	148.353	148.625	151.411	152.851	153.764	154.866	156.266	157.337	158.187	159.250	160.347	161.357	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	207.464	207.167	214.008	216.560	221.246	225.509	229.115	233.794	239.729	242.840	245.254	248.020	
ORTALAMA DOLAR KURU	3,5670	3,5220	3,5630	3,5160	3,4710	3,6660	3,8830	3,8510	3,7760	3,7810	3,8840	4,0570	4,4180
ORTALAMA EURO KURU	3,9360	3,9520	4,0950	4,1470	4,1410	4,3120	4,5540	4,5570	4,5920	4,6770	4,7900	4,9870	5,2270
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,1030	1,1220	1,1490	1,1800	1,1930	1,1760	1,1730	1,1830	1,2160	1,2370	1,2330	1,2290	1,1830